

Plán práce/pracovných činnosti pedagogického klubu na školský rok 2020/2021 (príloha ŽoNFP)

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou
4. Názov projektu	Inovácia foriem a metód výchovnovzdelávacieho procesu v Dvoroch nad Žitavou
5. Kód projektu ITMS2014+	NFP312010S811
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub prírodovedný
7. Počet členov pedagogického klubu	7
8. Školský polrok	september 2020

9. Opis/zameranie a zdôvodnenie činnosti pedagogického klubu

Zameranie klubu :

Úvodné otvorenie klubu

Krátke oboznámenie s aktuálnou témou klubu - Inovatívne formy a metódy využívané na prírodovedných predmetoch

Oboznámenie sa s vybranými inovatívnymi metódami

Zhodnotenie využívania a efektivity inovatívnych vyučovacích metód vo vyučovacom procese

Diskusia a výmena skúseností medzi pedagógmi

Zhrnutie a záver klubu

Kľúčové slová: inovácia, metódy a formy práce, brainstorming, problémové vyučovanie , kooperatívne učenie, Snowballing, pojmové mapovanie, práca s textom, úroveň porozumenia, metóda aktívneho čítania, dramatizácia, aktívne písanie, intelektové hry, didaktické hry, projektové vyučovanie, analýza poznatkov, kritické myslenie,

10. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:**Rámcový program a termíny a dĺžka trvania jednotlivých stretnutí**

termín stretnutia	dĺžka trvania stretnutia	miesto konania	téma stretnutia	rámcový program stretnutia
10. 09. 2020	3 hod.	ZŠ	Inovatívne formy a metódy využívané na prírodovedných predmetoch	- oboznámenie sa s vybranými inovatívnymi metódami - metodika a analýza vyučovacích hodín - zhodnotenie využívania a efektivity inovatívnych vyučovacích metód vo vyučovacom procese

Cieľom stretnutia klubu bolo priblížiť si najnovšie inovatívne metódy a formy práce na vyučovaní. Vyučujúci analyzovali súčasný stav prírodovednej gramotnosti v jednotlivých ročníkoch. Vo vyučovaní prírodovedných predmetov treba klásť väčší dôraz na bádateľsky orientované vyučovanie a získavanie spôsobilostí vedeckej práce. Základom prírodovednej gramotnosti je, aby bol žiak schopný aplikovať prírodovednú gramotnosť v každodennom živote.

Súčasnú dobu, v ktorom žijeme je ovplyvnené prudkým rastom poznatkov. Prenikanie vedy a techniky mení postavenie človeka, kde hlavnú úlohu zohráva rozhodovanie sa na základe získaných informácií.

Zaujímavé metódy a formy vyučovania musí zákonite meniť aj škola, ktorá pripravuje jedinca na to, aby bol schopný adaptovať sa na meniace sa požiadavky. Vplyv vedecko-technického pokroku na výchovu a vzdelávanie je spoločenský problém, kde treba riešiť hlavne rozpor medzi množstvom nových poznatkov v jednotlivých vedných odboroch a edukačnými možnosťami školy. Rozvoj rozumových schopností na osvojovanie pojmov žiakov na ZŠ súvisí s poznávacou aktivitou pri riešení rôznych typov úloh a situácií.

V integrovaných životných súvislostiach sú situácie vytvárané zložitými vzťahmi medzi človekom technikou a prírodou. Jednou z hlavných úloh dnešnej školy je pripravovať mladých ľudí na ich budúci osobný i profesijný život v čoraz viac technologicky zameranej spoločnosti. Učitelia preto musia disponovať širokým spektrom nových alebo inovovaných prístupov k vyučovaniu a učeniu, a to hlavne takých, ktoré využívajú nové komunikačné a informačné technológie.

Koncepcia výchovy a vzdelávania žiakov v našej škole vychádza z požiadaviek, ktoré vytvárajú potrebu obsahovej a formálnej reštrukturalizácie výchovno-vzdelávacej činnosti. Pre školu z toho vyplýva potreba inovácie tradičného odovzdávania vedomostí a osvojovanie si metód spracovania a aplikácie informácií. Jedným zo základných predpokladov k urýchleniu rozvoja zručností je celoživotné vzdelávanie sa učiteľov. Požiadavky dnešnej doby sú zamerané na inováciu edukácie, na hľadanie nových prístupov a metód.

Práca s textom ako vyučovacia metóda

V úvode stretnutia sme sa bližšie informovali o tejto metóde, aké sú možnosti jej implementácie do vyučovania, aké sú jej výhody a nevýhody, aj o tom, aké možnosti má pedagóg pri využití tejto metódy. Práca s textom je veľmi dôležitá vyučovacia metóda, ktorá je prirodzenou súčasťou výchovno - vzdelávacieho procesu vo všetkých predmetoch, samozrejme aj v prírodovedných predmetoch. Žiaci sú vedení k práci s učebnicami, knihami, pracovnými listami či internetovými zdrojmi. Počas čítania týchto zdrojov získavajú nové vedomosti, ktoré môžu prediskutovať so spolužiakmi alebo učiteľom, a zároveň si tak precvičujú prezentačné schopnosti a je u nich podporované analytické a kritické myslenie.

Výhody a nevýhody práce s textom :

V súčasnej internetovej dobe, kedy sme úplne pohltení informáciami z každej strany je mimoriadne potrebné žiakov naučiť efektívnej práci s textom, teda čítať s porozumením. Je dôležité, aby sa žiak vedel orientovať v množstve zdrojov a aby bol schopný vybrať si len tie adekvátne a zmysluplné.

Náročnou úlohou pre pedagóga môže byť aj správna motivácia žiakov k čítaniu a výber vhodnej formy práce s textom. Pri odborných článkoch môže byť niekedy ťažké udržať pozornosť žiakov, preto je dobré zvoliť takú formu práce, ktorá sa žiakom páči a bude ich baviť aj napriek náročnosti samotného textu. Najčastejšie sa používa skupinová práca, kde žiaci môžu medzi sebou diskutovať a prezentovať si navzájom poznatky. Využívajú sa aj rôzne formy doplnovačiek, poprípade rozhádzanie textu, kde žiaci musia hľadať nadväznosť a využívať dedukciu. Výhodami tejto metódy sú rozvoj analytického a kritického myslenia, prezentačných a komunikačných schopností, ako aj podpora spolupráce medzi žiakmi. Žiaci sa učia okrem bežného čítania orientovať aj v tabuľkách, grafoch, mapách, schémach, pretože aj tie sú doplnujúcim učebným materiálom a zároveň zdrojom mnohých nových informácií potrebných pre ďalšie vzdelávanie. Výhodné je aj to, že táto metóda sa dá použiť v každej fáze vyučovacej hodiny - či už vo forme motivačného článku na úvod, alebo ako hlavný zdroj informácií a nových vedomostí, ako aj vo fáze upevňovania učiva vo forme krátkej doplnovačky.

V ďalšej časti stretnutia sa postupne každý zo zúčastnených kolegov vyjadril, či a ako často túto metódu využíva. Rozprávali sme sa, kedy je vhodné túto metódu využiť, s akými formami máme najlepšie skúsenosti a aké sú naše textové zdroje. Diskutovali sme o rôznych postrechoch a problémoch, ktoré vyplynuli na hodinách, ako sú napríklad - neaktuálnosť a nenázornosť niektorých učebníc, časovo náročné prípravy pracovných listov či neschopnosť žiakov čítať s porozumením. Zároveň sme preberali možnosti zlepšenia tohto aktuálneho stavu a možnosti vzájomnej spolupráce a pomoci. Rozoberali sme mnohé ďalšie metódy a formy práce, ktoré najčastejšie využívajú naši pedagógovia.

Metóda brainstormingu

Ľudia mnohé myšlienky a nápady nepovedia nahlas, lebo sa boja, že sú neuskutočiteľné, bláznivé, zlé, smiešne, nie sú v súlade s tým, čo je napísané v učebniciach. Nechcú sa zosmiešniť, alebo sa ukázať ako hlúpi či nepraktickí. Toto však tvorivosti neprospieva, preto je potrebné prekonať sociálne a psychické bariéry, ktoré blokujú vznik nových, netradičných, originálnych nápadov.

Problémové vyučovanie

Na rozdiel od tradičného vyučovania, kde učiteľ odovzdáva žiakom hotové vedomosti, pri problémovom vyučovaní učiteľ stavia žiaka pred úlohy. Tieto predstavujú neznáme vedomosti a spôsoby činnosti. Učiteľ ho motivuje, usmerňuje hľadanie nových spôsobov a prostriedkov riešenia úlohy, pri hľadaní ktorých si žiaci osvojujú nové vedomosti a nové spôsoby činnosti. Pri problémovom vyučovaní žiak akoby sám objavoval poznatky (prvky systému a vzťahy medzi nimi) pri riešení problémových úloh, ktoré mu vytýči učiteľ, alebo na ktoré prichádza sám. Tým je podmienené tvorivé myslenie a schopnosti žiaka aplikovať teoretické poznatky do praktickej roviny.

Kooperatívne učenie

Cieľom kooperatívnych aktivít v škole je pomôcť žiakom rozvíjať schopnosť pozerat' sa na problém očami druhých, brať do úvahy iné názory, rozlišovať problémy, ktoré môžeme vyriešiť samostatne a ktoré vyžadujú spoluprácu, schopnosť modifikovať stanovené pravidlá formou diskusie a dosiahnutím konsenzu a tiež konať tak, aby bol dosiahnutý spoločný cieľ. Prostredníctvom kooperatívneho vyučovania sa učia žiaci spolupracovať, komunikovať a vzájomne sa hodnotiť.

Snowballing (lepenie snehovej gule)

Táto metóda pripomína nabaľovaním nových poznatkov vytváranie snehovej gule. Umožňuje precvičovanie už osvojeného učiva. Žiaci dostanú individuálny čas na premyslenie danej témy, a potom o nej diskutujú najskôr v dvojiciach, vo štvoricach, ďalej ôsmi atď. Skupiny sa spájajú tak dlho, až sa na diskusií spolupodieľa celá skupina žiakov. Snowballing umožňuje každému žiakovi prispieť svojim názorom a naopak získa nové znalosti od ostatných.

Pojmové mapovanie

Je vhodnou metódou pri sumarizovaní pojmov, či už po prebraní celku alebo v jeho priebehu, na zopakovanie a oživenie si pojmov potrebných na hodine. Je metódou, ktorej základným cieľom je naučiť žiakov neučiť sa pojmy iba mechanicky, ale aby si predovšetkým osvojili vzájomné vzťahy medzi pojmami. Tento proces sa nazýva aj "mind mapping" t.j. "mapa mysle".

Metóda aktívneho čítania

Pri nej sa žiak môže naučiť pracovať s textom, čo je zručnosť, ktorú by mal v škole nadobudnúť - vyhľadávať potrebné poznatky aj v zdanlivo nezaujímavom texte, porovnávať myšlienky a fakty s tým, čo už vie vyberať z textu, čo je podstatné a čo je nové.

Dramatizácia

Je činnosť žiakov aj učiteľov, ktorá vyúsťuje do divadelnej hry.

Aktívne písanie

Je metóda, ktorá prispieva k zlepšeniu zručnosti žiakov v písaní. Na zaktivovanie tejto činnosti a na vnášanie tvorivých prvkov do nej sú v práci načrtnuté rôzne formy, akými sú napr. denník, výskumné správy, protokoly, novinové články, listy, poézia, próza, dráma, rozhovor pre rozhlas alebo televíziu.

Intelektové hry

Ide o metódu, do ktorej sú zaradené tie druhy hier, pri ktorých je zámerom dôjsť do cieľa ale dodržiavať pritom určité pravidlá. Patria sem napr. rôzne druhy tajničiek, slovných hračiek a skladačiek. Pri nich je zväčša potrebné, aby žiaci využívali už nadobudnuté vedomosti, logické myslenie a aj tvorivosť.

Didaktické hry

V tejto metóde ide o riadenú hravú činnosť, ktorú zaradíme do vyučovacieho procesu s určitým, vopred určeným didaktickým zámerom. Tento zámer slúži väčšinou na upevnenie učiva a na opakovanie známych už osvojených vedomostí.

Questionstorming

ide o analógiu k brainstormingu, ale v tomto prípade nie je cieľom podať čo najviac návrhov na riešenie určitého problému, ale produkovať čo najviac otázok o nejakom objekte.

Projektové vyučovanie

Je ďalšou inovatívnou metódou na 1.stupni ZŠ, ktorú aktívne využívame aj na našej škole. Cieľom projektového vyučovania je aktívne zapojiť žiakov do poznávacieho procesu. Proces poznávania je charakteristický svojou otvorenosťou. Učiteľ vytvára problémové scenáre a otázky, ktoré vedú k tomu, aby žiaci rozmýšľali o tom, čo sa učia. Je to efektívny spôsob výučby pri ktorom sa využívajú nové progresívne metódy práce. Zdrojom nadobúdania poznatkov, vedomostí a zručností žiakov pri projektovej metóde je riešenie praktických pracovných úloh. Samotná realizácia vyučovania nie je pevne stanovená a preto neobmedzuje učiteľa v jeho tvorivosti a spôsoboch realizácie vyučovania. Do procesov poznávania zapájať čo najviac zmyslov, praktických činností, treba dbať na to, aby žiaci získavali čo najviac praktických skúseností. Projektové vyučovanie na prvom stupni umožňuje, aby učenie bolo pre žiakov hrou, aby bolo príjemným, zaujímavým a nezabudnuteľným zážitkom. Pretože to, čo žiaci robia, má pre ne oveľa väčší význam, ako to, čo len vidia a počujú. Čas, ktorý je pri projektovom vyučovaní k dispozícii sa trávi riešením spoločnej tematickej úlohy. Významnú úlohu pre získanie si žiakov na tému zohráva vhodná motivácia. Je nutné dopredu si premyslieť organizáciu, materiálne zabezpečenie, stanoviť si jasné pravidlá pre mimoriadny režim, zvoliť si prehľadný a jasný spôsob hodnotenia žiakov. Projektové vyučovanie je rušnejšie, tvorivejšie a živšie ako tradičné vyučovanie. Práca sa pre žiaka stáva zábavnou, čerpá z nej nielen poznatky, ale aj radosť a uspokojenie.

Projektové vyučovanie patrí medzi vyučovacie koncepcie, ktoré sú charakterizované najvyšším stupňom samostatnosti poznávacej činnosti žiakov. Je chápané ako doplnok ku klasickému vyučovaniu, ktorý umožňuje prehĺbovať a rozširovať kvalitu učenia .

Z pohľadu žiaka sa pri projektovom vyučovaní od neho očakáva:

- má aspoň základné vedomosti z danej oblasti,
- učí sa samostatnosti,
- rieši vzniknuté problémy,
- prejavuje svoju tvorivosť a organizačné schopnosti,
- analyzuje a vyhodnocuje získané poznatky z rôznych predmetov – využíva medzipredmetové poznatky
- pracuje s odbornými textami v rôznej podobe,
- pracuje s modernými technológiami,
- triedi informácie, posudzuje ich pravdivosť,
- hodnotí svoju prácu a vyslovuje závery, ku ktorým dospel,
- prezentuje a obhajuje svoju prácu.

Súčasná doba nám dáva obrovské množstvo možností ako na jednej strane motivovať a aktivizovať žiakov, na druhej strane nájsť mnohé prepojenia na jednotlivé prírodovedné predmety. Ďalšou z metód môže byť práve sledovanie diania vo svete prostredníctvom webstránok, či Youtube kanálov ako napríklad: Vedátor (zaujímavý populárno-náučný portál o vede, prírode a technológiach), Nekreslená veda (populárno-náučné videá na internete).

Z ďalších inovatívnych vyučovacích metód sú známe napr.:

- kritické myslenie
- načúvacie tímy
- poradenie na nástenke
- pravda alebo klamstvo
- reťazová reakcia
- rozprávka
- práca s materiálom (textil, drevo, sklo, hlina...)

- pexeso atď.

Nakoľko táto téma si vyžaduje ešte množstvo času na prediskutovanie danej problematiky, na nasledujúcom stretnutí klubu sa jej budeme venovať.

13. Závery a odporúčania:

Z diskusie sme došli k záverom, že ku realizácii medzipredmetových vzťahov a následné zapájanie medzipredmetových tém si vyžaduje spoluprácu vyučujúcich jednotlivých predmetov. Zhodli sme sa na tom, že práve školské projekty poskytujú najväčšiu príležitosť pre rozvíjanie medzipredmetových vzťahov. V súčasných podmienkach slovenského školstva budeme projektové vyučovanie využívať ako doplnok, ktorý nám umožní prehĺbovať a zvyšovať kvalitu vyučovania na našej škole.

Projektové vyučovanie umožňuje učiteľovi široký výber rôznych metód a organizačných foriem práce. Po zvážení všetkých okolností sme sa priklonili k zachovaniu klasickej 45 minútovej hodiny a budeme využívať vyučovanie v blokoch. Vyučovanie sa môže realizovať v triede, v počítačovej učebni, v knižnici, na dopravnom ihrisku, v areáli školy ale aj mimo objektu školy. Následne podľa aktivít bude prispôbený rozvrh hodín. Počas realizácie jednotlivých aktivít učiteľ bude získavať dostatok podnetov a podkladov k hodnoteniu žiackych výkonov. Bude mať obraz o ich napredovaní a o ich rozvoji. Následnou analýzou bude mať možnosť odhaliť nedostatky a naprojektovať postupy na ich odstránenie. V závere stretnutia sme zhodnotili, že prácu s textom využíva každý pedagóg a to pomerne často. Pre uľahčenie práce sa budeme snažiť navzájom zdieľať vhodné textové zdroje, ako aj pracovné listy a striedať formy práce s textom. Je dôležité neustále aktualizovať texty a zjednotiť sa v úrovni analýzy textu podľa aktuálnych cieľových požiadaviek. Všetci členovia klubu vidia veľký prínos rozoberaných inováčných foriem práce a aktívne ich budú využívať vo svojich predmetoch. Začlenenie medzipredmetových tém prináša netradičné vyučovacie metódy, ktoré majú rozvíjať tvorivé schopnosti žiakov, ich logické myslenie, samostatné poznávanie, čo ich dokáže pripraviť na riešenie životných situácií. Úlohou učiteľa je nielen odovzdávať základné poznatky a vedomosti žiakom, ale opierať sa aj o vedomosti a zručnosti získané z iného vyučovacieho predmetu. Budeme sa snažiť do vyučovacieho procesu zapájať viac projektového vyučovania, bádateľsky orientovaných aktivít, tvorivých aktivít pre žiakov.

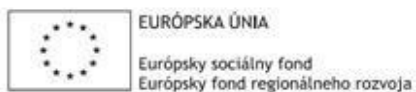
Záverečná diskusia viedla k odporúčaniam pre ďalšie stretnutia:

- implementácia niektorej inovatívnej metódy v jednotlivých predmetoch.
- ukázať možnosti využitia vybranej inovatívnej metódy na príklade konkrétnej hodiny v niektorom prírodovednom predmete
- možnosť otvorenej hodiny pre rodičov s použitím inovatívnej metódy.
- využívať a meniť spôsoby práce s odborným textom
- zapájať a motivovať žiaka, aby zlepšovali svoju čitateľskú a prírodovednú gramotnosť aj v domácich podmienkach
- neustále sa informovať a získavať spätnú väzbu od žiakov, ako vnímajú aktivity spojené s prácou s informáciami, ktoré metódy im vyhovujú, kde ešte vidia svoje rezervy. Niektorí žiaci čítajú rýchlo a správne porozumejú textu, avšak majú rezervy pri prezentovaní výsledkov a naopak.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Oľga Opaleková
15. Dátum	10.09.2020
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Anna Kijaček Rošková
18. Dátum	10.09.2020
19. Podpis	

Príloha

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou
4. Názov projektu	Inovácia foriem a metód výchovno-vzdelávacieho procesu v Dvoroch nad Žitavou
5. Kód projektu ITMS2014+	NFP312010S811
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub prírodovednej gramotnosti

PREZENČNÁ LISTINA

Miesto konania stretnutia: Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou

Dátum konania stretnutia: 10.09.2020

Trvanie stretnutia: od 13.30 hod. do 16.30 hod.

Zoznam účastníkov/členov pedagogického klubu:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1.	Mgr. Oľga Opaleková		ZŠ Dvory nad Žitavou
2.	PaedDr. Anna Kijaček Rošková		ZŠ Dvory nad Žitavou
3.	PaedDr. Adriana Garamiová		ZŠ Dvory nad Žitavou
4.	Mgr. Jana Šimoneková		ZŠ Dvory nad Žitavou
5.	Ing. Daniel Vadkerti		ZŠ Dvory nad Žitavou
6.	Mgr. Ján Sadlák		ZŠ Dvory nad Žitavou
7.	Mgr. Mária Szenciová		ZŠ Dvory nad Žitavou

Meno prizvaných odborníkov/iných účastníkov, ktorí nie sú členmi pedagogického klubu a podpis/y:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia